

Előfizetési árak:

Egész évre . 2) kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lapszétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Hadseregfejlesztés.

Pécs, 1900. január 4.

Hogy az öszbirodalmi eszme bécsi törzskara folyton a hadseregszaporításon töri a fejét, azt mindenki tudja. Mert soha igazabb nem volt az a Radetzky-féle jelszó, hogy „in deinem Lager ist Österreich“, mint most, mikor a hadsereg képezi azt a külön státust a státusban, amely az egységes német osztrákbirodalom képviselőjeként letéteményese a birodalmi egység eszméjének s az ebből folyó abszolutisztikus törekvéseknek.

Nem mondott tehát ujságot Gajári Ödön és hű fegyvertársa, Pulszky Gusztó, a pénzügyi bizottságban, mikor jelezték, hogy az ujonclétszám tetemes fölemelése elhatározott dolog, mely óriási terhet fog a monarchia két államára hárítani. Csak a mód keltett föltűnést, a melylyel az „egységes, összeforrott kormánypart“ e két régi tagja ezt a kérdést szőnyegre vetette, mikor maguk is elismerték, hogy az most nem aktuális.

De hogy aktuálissá szeretnék tenni, az minden kétségen fölül van, mert ime tegnap már a Budapesti Hírlap szenzációs leleplezést közölt a hadügyi kormányzat hadseregfejlesztési terveiről s azt is jelzi, hogy ezeket a terveket már a közel jövőben meg is kísérik megvalósítani.

Azt mondja ez a teljesen megbízható forrásból vett tudósítás, hogy az ujonclétszámot 10 évre megállapító törvény hatálya lejárván, ezt föl fogják használni arra, hogy a törvény revíziójával az ujonclétszámot ötven százalékkal fölemeljék, új ezredeket alkossanak s főként a tüzérséget reformálják.

A fölemelendő létszámhoz szükséges emberanyag Fejérváry miniszternek a pénzügyi bizottságban tett kijelentése szerint megvan; hogy a szükséges költséget a civilbagázs honnét teremti elő, arra meg Krieghammer úrnak semmi gondja. Elég, ha kiszámítja, mennyi kell; a delegáció majd megszavazza. A számítás már készen is van s ehhez képest az ötven százalék fölemelt ujonclétszám beállítására és fölfegyverzésére szükséges egyszer s mindenkorra kétszáz millió forint, azután pedig évenként hét millió kétszáz ezer forint.

Hogy ezzel a tervvel hivatalos alakban még nem lépett föl a hadügyi kormányzat, annak nem az az oka, hogy talán félt volna a törvényhozások ellentállásától, hanem mert ez utját vágta volna a kiegyezés létrejöttének s a magyar kvóta fölemelésének. Most azonban már mind a kettőn túl vagyunk s azért az idejé esztendőnek főeseménye lesz az ily értelemben előterjesztendő katonai javaslat törvényhozási tárgyalása és elfogadása.

Persze erre az „egységes kormánypart“ újabb elemei azt mondják, hogy mindezek a híresztelések csak arra valók, hogy keletlenléseket csináljanak a Széll-kormánynak s a fölsőbb katonai köröket figyelmeztessék, hogy Magyarországon van egy part, mely a rég tervezett katonai reformot megvalósítani kész, csak ismét visszajuthasson a hatalomba.

Az újabb kormányparti elemek sajgója dühöng is ezért, de nem oly módon, hogy eleve állást foglalna az örületes terv ellen annak csirájában való elfojtása végett, hanem csak annak aktuális voltát igyekszik a Széll-kormány feje fölül elhárítani. Ezért egyrészt kétségbe vonják, hogy a hadseregfejlesztés, meg a kiegyezés és kvóta-emelés között akármilyen sorrendi junktim is léteznék, másrészt pedig erősítik, hogy azok a katonai reformok még nem lépték át a kombinációk határát, ezért a magyar kormány eddig semmiféle kötelezettséget nem vállalt s ha erőltetik is a reformot, ez csak oly mértékben valósulhatna meg, a mennyiben azt az ország pénzügyi viszonyai megengedik.

Silány védekezés, szomorú vigasztalás! A gazdasági kiegyezést, meg a kvóta-emelést meg kellett előbb csinálni, hogy az osztrákokat kedvre hangolják a katonai reformok iránt; a magyar ellentállástól már rég nem tartanak Bécsben, mert tud-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A munkáslakások Angliában.

— Rónaky Kálmán dr. »A munkáslakások«-ról szóló tanulmányából.* —

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

A munkáslakás eszméje nem új. Külföldön, igen sok helyen, a munkás lakások építése által a kérdés már megis oldott.

Sok volna, kötetekre menne az, ha minden külföldön létező munkástelepet bemutatni akarnánk, mert hol az ipar és kereskedelem nagy lendülete folytán a munkások nagy tömegben vannak egy helyen, ott a munkáslakások kérdése többé-kevésbé megoldásra is talált. Némely ország pedig ily helyekben nagyon gazdagnak mondható. Ép azért csak némely országból ragadunk ki példákat, néhol általánosságban s részletekre is kiterjedve.

Anglia, az önkormányzat állama az, mely e téren a legtöbbet törekedett megtenni. S a kitűzött cél eléretett. Anglia itt is minta állam.

Midőn a 40-es években a liverpooli, manchesteri, londoni stb. zavargások komolyabb jelentőséget adtak a munkáskérdésnek, az angol törvényhozás kiterjeszté figyelmét a munkáslakások ügyére is.

* Abból az alkalomból hogy Baranyavármegyében az intéző körök figyelme a munkáslakások javítása felé fordult, nem találjuk érdektelenség bemutatni e közleményt. Szerk.

1851-ben hozatott meg Labouring-Houses act, mely kölcsön pénzt ad a munkáslakások építésére; e kölcsön után a munkások évenként 4%-os kamatot fizetnek s azonkívül minden család évenként a reá eső tőke 1/100-ed részét úgy, hogy negyven év múlva, a lakás minden további kötelezettség nélkül a munkásoké marad. Hogy pedig a szándék komoly: elég legyen bebizonyítására azt az adatot hozni föl, miszerint 1868-ban e célra 250.000 font sterling, tehát a mi pénzünk szerint harmadfélmillió forint szavaztatott meg a parlament által.

Csak hogy Angliában az állam kezdeményezését a társadalmi körök támogatják, még pedig a legnagyobb erélylyel.

1883. év elején tárgyalta a munkáskérdés ügyét az angol peerek háza. Az angol arisztokracia tagjai közül igen sokan szóltak az ügyhöz, sőt még a királyné első alattvalója, trónjának leendő örököse, ki három világrész milliói fölött lesz hivatva uralkodni, a walesi herceg is megjelent a törvényhozás termében és beszédet mondott a munkáslakásokról.

Az az ember, ki a világra szóló események közepette feleje se nézett a parlamentnek, ez alkalommal szükségesnek tartotta fölemelni szavát, exponálni személyét. Kijelentette beszédében, hogy a legelőkelőbb és a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik a kérdés iránt s azért hálával veszi kinevezését a királyi bizottságba, mely hivatva van a munkások lakásvizonyait megvizsgálni s azok érdekében cselekedni. Kijelentette tovább mi-

dőn huszonegy évvel ezelőtt Norfolkban földbirtokot szerzett, foglalkozott a munkások számára való lakások építésével. Megérkeztekor oly állapotban találta a lakásokat, mely a legnagyobb mértékben mozdította elő az erkölcssteleniséget. Ma ellenben, folytatja beszédjét, már aligha emelhet panaszt egy munkás is amiatt, hogy nincs megfelelő lakása. Hivatkozik végre London két legszegényebb városa részére (St. Pancras és Holborn), hol az emberek, vagy jobban mondva lakásaik állapota megbotránkoztató. Ez maga is mutatja, hogy milyen fontos a beható vizsgálat eszközölése, mert ez által nemcsak a lakások, hanem főleg a munkások általános helyzete fog javíthatni.

A királyi bizottság minden párttekinetelen kívül állított össze.

Az angolországi viszonyokat legjobban tünteti föl, ha fölemeljük, hogy ott nagyszámmal léteznek közjótékonyági egyletek, melyeket pénzes emberek alakítanak, lemondva minden nyereségről és spekulációról, egyedül a célnak szolgálgván, hogy a szegényebb ember is szerezhessen magának valamit. Jótékony egyletek teszik tehát Angolországban a lakáskérdést feladatukká. Több száz egylet foglalkozik azzal, hogy a munkásokat tulajdonházak megszerzésében segítse. Igen divatba jött a munkások mai szomorú lakásvizonyai inspicálása, a munkások látogatása és segélyezése, és ebben előljárnak a nők.

Egy nemeslelkű hölgy, Hillné asszony nagy vagyonát a munkások sorsának javítá-

ják, hogy Magyarországon keresztül vihetnek mindent.

Azért ha a Széll-kormány nem is vállalt semmi kötelezettséget az újabb óriási katonai teher keresztülrészakolására, tudják Bécsben, hogy csak inteniök kell és Széll Kálmán egész gárdájával beadja a derekát, nehogy a lesben álló klikk kerüljön fölül s akkor Apponyi-Horánszky et consortes majd az ujonclétszám-főlemelést is megokolhatják ugyanazzal, mint tették a kvótakérdésben: meg kell szavazni, mert ha nem szavazzuk meg, megbukik az új rendszer, visszakerül a Tisza-Bánffy uralom s a létszám-főlemelés mégis meglesz.

Hogy pedig az ország pénzügyi viszonyai mit engednek meg, mit nem, az kormányparti fölfogás szerint nagyon rugalmas fogalom. Emelik az adót, hoznak be újabb sarcokat: mindjárt megtelik a kassza s akkor rá lehet fogni, hogy ime az ország pénzügyi viszonyai megengedik a nagyobb áldozatok hozatalát.

Magyarország részéről tehát Bécsben semmi komoly akadályt nem látnak kedvenc tervüknek napirendre hozatalára. Eddig sem ez tartotta vissza őket, hanem az osztrák politikai fölfordulás, mely a Reichsrathot minden parlamenti munkára képtelenné tette, a 14. §-t pedig — legalább még eddig — a véderő-törvény megváltoztatására alkalmazni nem merték.

Ha az osztrák parlament rendesen működhetett volna, meg lett volna már két év előtt nemcsak a kvótánk főlemelése, de az ujonclétszám szaporítása is. Egyedüli szerencsénk az osztrák viszonyok züllöttségében rejlik, a mint szerencsénk volt az osztrák hadseregnek valamennyi veresége is.

Mert ugyan hol lennének mi ősi alkotmányunkkal, ha 1859-ben, meg 1866-ban amugy istenigazában el nem püfölnék ben-

sára áldozta. Egy Newton nevű ur jelentékeny díjat tűzött ki (1000 fontot) a legjobb tervre, mely szerint a munkások olcsón építhetnének, stb. stb.

A sok jótékony egyletből nézzünk egyet bővebben; Katscher Lipótnak a helyszínen gyűjtött szakszerű hiteles adatai szerint: Tennyson Salisbury, Tyndal és Rothschild kezdeményezésére a 70-es évek elején alakult Londonnak leggazdagabb tőke és háztulajdonosaiból egy nagyszerű, úgynevezett: »Kézművesek, munkások és napszámosok lakóházainak részvénytársasága.« E társaságnak házcsoportjai a városon kívül, annak közvetlen közelében egész új kis városokat képeznek, melyeket, szállásoknak (estates) neveznek. A telepek nem állanak bérkaszárnnyákból, hanem angol mintaszerű, elkülönített apró házakból, melyek mindegyikében két család lakhatik, legföljebb 12 tagu összes létszámmal. E szállások legeseje az úgynevezett »Saftesbury-Complex« 40 holdnyi területen 1200 házikóval 1874. évben készült. Az éjszakkéleti részen fekvő Queens Park Estate, 70 holdon 2176 házból áll. Az »Alexandra-palace« nevű népmulató hely szomszédságában, északra terülő gyönyörű vidéken fekszik a »Noel Park Estate« 100 holdnyi térségen 2600 házzal. A társulatnak e majdnem 6000 házában körül-belül 40.000 lélek lakik. A főutak 90, a mellékutak 60 lábnyi szélesek és közönséges lágy aszfalittal vannak burkolva, a mely különösen azért célszerű, mert igen olcsó és tiszta és a kerekek, a patkók benyomásának engedve, kisiklásokat nem okoz; s mindamellét tartós. A házikók külszetei egyszerű izléses nyersfalazással, tég-

nünket? Amint akkor a magunk emberségéből vissza nem szerozhattuk volna elkobzott alkotmányunkat, azenképpen most is képtelenek lennénk ellentállni a hadügyi kormányzat örült követeléseinek, a melyekkel végkép kiszipolyozni akarja a nemzet életerejét, vérben és pénzben egyaránt.

Hadd düljön hát odaát a pártviszály s forgassa föl fenekestől azt a birodalmat, amely évszázadokon át tartja árva hazánkat fojtogató ölelésében; legalább addig megmenekszünk a végleges kizsároltatástól, a melyet a magunk gyáva éhhetetlenségével magunktól elhárítani különben képtelenek lennénk.

H i r e k.

Pécs, 1900. január 4.

Önmagunkról.

— A vidéki hírlapírókról, —

Van az ujkor társadalmának egy immár szép, nagyszámu rendje, kikről Rákosi Jenő nemrégiben mondá csak, hogy az eldiplomásodott világban az egyedüli rend, hová nem kell papirosos képesítés, csupán lelkesedés és hivatottság s tagja lehet a boltos inasból azzá fejlődött ember a Dr. jurisig egyaránt, kiket Bismarck a »Szellem szabad munkásainak«, a nagy közönség »bohémeknek« nevez. Róluk van szó ez egyszer: — hírlapírókról.

Nagyon ritkán beszélünk önmagunkról. Mi nem a magunké vagyunk. Mi az eszmék rabjainvá, a közönség szolgálivá teszszük önmagunkat önként.

De a felszínre kerülő napi események közepett nem zárhatjuk ki önmagunkat sem egyszer egy évben az önmagunk érdekében való szólás elől.

Végigjárjuk sokszor nagy városok utcáit és találunk benne sok helyt igazán tömördek kulturális és társadalmi intézményt, melyhez a toll, a sajtó is hordott egy kanál vakolatot és egy darab téglát. Látunk mindenütt kerü-

lából építvük, minden tisztaság és egészségügyi igényeknek megfelelnek, s mindegyikük egy kicsi előkerteskével bir. A házak nagyság szerint 5 osztályba sorakoznak.

Az első osztályu ház áll: 2 tágas lakó, 4 alvó szobából, 1 főző, 1 mosókonyhából. Ennek a háznak bére hetenkint egyszer fizetve (a mi pénzértékünkre számítva) kitesz 7 frt 20 krt. Föltéve, hogy e házban lakó 2 munkáscsaládnak összesen 12 tagja közül 5-en szerzik a napikeresetüket, ugy ezek mindegyikének naponkint 21 krt kell félre tennie, a hetiházbér fődözetéül. Az ötödik osztály: 1 lakó, 2 alvószoba, 1 konyha, 1 mosókamarából áll; a hetiházbér 3 frt 60 kr.; s így a fenti számítás szerint az 5 szerző munkás mindegyikére 11 kr. napiilleték esik. A többi mind nagyságra, mind fizetésre nézve e két osztály között áll.

Tekintve ama körülményt, hogy e »szállások« területei a főváros által ingyen adományoztattak, teljesen adómentesek s a kiépítésnek sablonszerű kezelése folytán a lehető legnagyobb takarékoság és célszerűség alkalmaztatott, dacára annak, hogy e házak mindegyike ventilatorokkal, vízvezetéssel és csatornázással van ellátva, az egész befektetésnek oly olcsósága lett elérve, hogy az investált tőke biztosan meghozza a maga 5 százalék kamatját és kezelési költségét. Az I. osztályu házikók mindegyike 7000 frtba, az V. osztályé 3500 frtba került. Minden főtelepnek megvannak: a saját iskolái, gyermekkertjei, fogasztási egyesületeivel összekötött nyilvános olvasócsarnokai, mely utóbbiak arról nevezetesen, hogy azokban a szeszes italok (gin) eladása tilos.

leti betegségyező pénztárt, magán-tisztviselők, munkások nyugdíjintézetét stb. Csak egy nem volt eddig még: a vidéki újságírókat támogató valamelyes szövetség.

Pedig ifju szívvel, ifju hévvel odadobjuk nehéz pályánkért a nap és éj minden nyugalalmát, a jelen gyönyörét, a jövő békés, tervszerű reményit.

Emeletes ház birtokolásán nem jár el az eszünk; sőt legtöbbször békés otthn osem jut osztályrésztül, hanem annál több seb a dobogó szívben.

De azért szánt a tintás ekevas a haza, felvilágosodás, emberszeretet és társadalmi érdekek nevében éveken keresztül hosszú barázdákat. A barázdába vetett magból kel ki — ugy észrevétlenül — a pezsgő társadalmi és virágzó közélet.

A jutalom pedig a kegyes kicsinylés és nagyképu mosolygás a »kapálódzás« felett.

Megszoktuk már régen! Majd-majd megszünik még az is! Addig megmarad az öntudat jutalma, a jól végzett munka boldogító érzete.

De volt egy régi köteleességünk. Az, hogy segítsünk önmagunkon. Meg is tettük. Most négy éve, hogy megalakult a »Vidéki hírlapírók országos szövetezte.«

Lesz nemsokára nekünk is egy otthonunk, a vidék újságíróinak. A testületi érzés erkölcsi ereje fogja ezentul majd erősíteni szívünk, acélozni karunk.

És ha majd benuál a test rugékonysága, az ujjak merevednek s az agy izzása hülni kezd; mikor feledve lesz a vers, referáda, tárcsa egyaránt, melyhez pár órára a név díszösége füzve volt, lesz majd a névtelenség idejére egy társulat, mely kizárja az időelőtti halált.

De még egyet!

Mi, kik a társadalmat azzal a kincscsel — szellemmel — szolgáljuk, melylyel mások módót szereznek önmaguknak, talán remélhetjük viszonzásul erkölcsi és anyagi támogatásukat.

Közeledik a farsang; mit szólnak hozzá mestereim, vezéreim és kollegáim — van egy gondolatom.

Nem jó volna összetáncolnunk egy pár garast önmagunknak, jobban mondvá az új

Léteznek még az úgynevezett »Fly-estates« repülő szállások, oly szegény napszámosok részére, kiknek állandó lakásuk nincs. Ezeknek mindegyike egy nyers téglafalból épült, két nagy csarnokból álló közös tornáccal ketté választott házból áll. Mindegyik csarnokban 4 sorban per 15, tehát összesen 60 darab fekvő ponk (13 méter széles és 3 méter hosszú lágyfából készült vánkossos deszka-prics) van elhelyezve 1 méternyi közökkel. A közös tornácnak belső végén áll egy légfűtő-kemence, a két alsó csarnoknak, valamint a tornácnak melegítéséül. Mindegyik csarnokban 2—2 és a tornácban 1 légszesz-láng lobog minden éjjel s a ventilator pillog. A közös tornácnak két oldalfalából 10 vízcsap nyilik a mosásra való 2 keramit vályuba. Ilyen nyughelyért a napszámos éjenkint fél pennyt (a mi pénzünk szerint 2 krt) fizet. Ehhez hasonló 500 épület 60 ezer napszámosnak bir menhelyet nyújtani, mely az 6 minimális olcsósága dacára is fődözi a befektetett tőkének kamatját és kezelését.

Igy dolgozik az angol társadalom akkor, midőn ott a szociálpolitika egy gyakorlati kérdését kell megoldani.

Amit Angolország óriási mérvben máris megvalósított, haladéktalanul utánoznia kell Magyarországnak a maga szűkebb körében. Budapestnek is megvan a maga 5—6 ezer oly napszámosa, ki midőn reggel fölébred, nem tudja, hol fogja a jövő estén fejét nyugalomra hajtani?!

szöveteknek. — Mig birjuk a táncot; arra az időre, mikor reszketni fog kezünkben az írópennánk, az agy izzása hül és eljő majd a névtelenség.

És segély, nyugdíj kell majd!

Aranyifjuság rajta! Hisz mi értetek már nagyon sokat tettünk. Még a hymenhireket is ritkított betűkkel szedetjük.

Elvégre egyszer táncolni értünk is csak lehet!

Napirend 1900. január 5-én.

Naptár: péntek, jan. 5. — Róm. kath.: Teleszfor. — Prot.: Simeon. — Görög-kei.: (dec. 24.) Eugénia. — Zsidó: Scbebat 5. — Nap két 7 óra 50 perckor; nyugszik 4 óra 20 perckor. — Hold két 10 óra 9 perckor délelőtt; nyugszik 10 óra 6 perckor este.

Időjárás. Kilátás a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: borus, ködös, enyhe, helyenkint csapadék.

Városi rendkívüli közgyűlés d. e. 9 órakor. Színház: »Coriolanus«, Shakespeare drámája.

— (A központi választmány ülése a vármegyeházán.) Nagy vitára adott okot ma a központi választmány ülésén a választói jogosultságra igényt adó egynegyed urbéri telekminimumoknak községenként való megállapítása, mert a belügyminiszter rendelete alapján az urbariumok alapján kell a telekminimumokat megállapítani, a mit a főszolgabírák elmulasztottak megtenni. Délelőtt 10 órakor ült össze a központi választmány. Elnök volt Tormay Károly alispán, jegyző pedig Lehel György. Jelen voltak: Német Lipót, Jeszenszky Ferenc, Nagy János, Jeszenszky Lajos, Seeh Károly, Gyenes Klétus. A vitakozás folyton e tárgy fölött tartott és a központi választmány ülése csak délután 1 óra felé ért véget. Mária Terézia korabeli régi urbarium iratok alapján a miniszter kiadott egy rendeletet, mely szerint az 1900. évre összeírandó képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására előtt községenként megállapítandó az urbéri egynegyed telek minimuma. Ezek az iratok a főszolgabírák jelentései szerint nem állottak kiint rendelkezésükre, ennek hiányában összeállították a kataszteri birtokivék alapján. A központi választmány hosszas vita után ezt nem fogadta el és utasította az alispánt, hogy a törvényszéktől szerezze be az urbéri iratokat és ennek alapján állítsa ujából össze a községenkénti telekminimumokat.

— (A Magyar-Vöröskereszt-egylet lapja.) »Magyar Vöröskereszt« címen az országos Vöröskereszt-egylet havi közlönyt ad ki, melynek most jelent meg az első száma. E számban Hetyey Sámuel megyéspüspökről a következőket olvassuk: Hetyey Sámuel pécsi püspök élénk jelét adta emberbaráti eszméink iránti nemes érdeklődésének az által, hogy lekötölte magát 50 lábadozó harcosnak háboru esetén történendő teljesen ingyenes ellátására. E nagylelkű ajánlat különben megújítása a boldogult Dulánszky Nándor püspök által régebben tett ajánlatnak. A lábadozók a pécsi papnövelde épület déli szárny-épületében megfelelő helyiségekben fognak elhelyeztetni. Igazgató főorvos: dr. Hölbling Miksa; míg a tatonák felvételével és elbocsátásával egybekötött írásbeli teendőkkel Körmeny Károly papnöveldei igazgató bízott meg. A lap közli még, hogy háboru esetére gróf Apponyi Sándor a tolnamegyei Lengyel

községben levő uradalmi fürdőépületekben teljesen ingyen fog ellátni 10 beteg vagy 10 könnyű sebesült katonát. Kezelő orvos: Dr. Diczendy Gyula uradalmi orvos. Tudósító: az uradalmi számtartóság. S végül, hogy a mohácsi »László«-kórházban az egyesületnek öt ápolónője van alkalmazva.

— (Áthelyezések a honvédséghez.) A közös hadsereg tartalékából áthelyezettek a honvédséghez: Ratkovics Károly, Kovács Pál és Bader Sámuel tartalékos hadnagyok az 52-ik gyalogezredtől a pécsi 19-ik honvédgyalogezredhez. Ugyanez ezredhez áthelyeztetett a 44-ik gyalogezredtől: Klein Henrik, 44-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagy; továbbá a következő tartalékos hadnagyok: Hannya Aladár a 19-ik ezredtől; Linter János a 26-ik ezredtől; Simalya Vencel a 83-ik ezredtől; Márkus Aladár a 19-ik ezredtől; Vadász Ödön az 50-ik ezredtől; Alberti Ernő a 72-ik ezredtől; Kelemen Gyula a 6-ik ezredtől; Melcsok Lajos a 66-ik ezredtől; Rác Izidor a 19-ik ezredtől; Bozó Pál a 66-ik ezredtől és Bódi Gyula a 25-ik ezredtől. Az 52-ik gyalogezredtől áthelyeztettek: Márkoly Ferenc tartalékos hadnagy a soproni 18-ik honvédgyalogezredhez; László Sándor a szabadkai 6-ik, Klein István a munkácsi 11-ik és Lager János a nagyszombati 23-ik honvédgyalogezredhez. A 44-ik gyalogezredtől áthelyeztettek: Strassenreiter Ignác, tartalékos hadnagy, a marosvásárhelyi 22-ik, László Albert és Löwinger József a nagykanizsai 20-ik honvédgyalogezredhez és Klopfer Ignác a marosvásárhelyi 22-ik honvédgyalogezredhez. A pécsi 8-ik honvédhuszárezredhez áthelyeztettek: alsó-szilvágyi Gaál József, a 10-ik huszárezredtől és Fölváry Bertalan, a 2-ik számú vónatezredtől.

— (Társas estély Siklóson.) A siklósi hölgy-közönség folyó hó 7-én a »Pelikán« vendéglő nagytermében a városi szegény iskolásgyermekek felruházása céljából társas estélyt tart. Belépőjegy személyenként 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtalpig nyugtáztatnak. Műsor: 1. Lapszéki feljegyzések régi magyar codexekből. Felolvassa Révai Sándor. 2. Fischer J. Román. Gordonkán előadja ifj. Antal Gyula. Zongorán kíséri ifj. Antal Gyuláné urnő. 3. Desperált ur. Monolog. Előadja dr. Berzsenyi Jenő. Éjfélkor tombola.

— (Eljegyzés.) Holcer Miksa Tabról eljegyezte Fischer Jankát, Fischer Vilmos tanító leányát Várpalotáról.

— (Szerencsétlenül járt katona) A sátoztáborban tegnap este szerencsétlenül járt az egyik őrt álló katona. Valami csavargót figyelt s mivel az gyanusan viselkedett, rá akart egy lövéssel ijeszteni. Azonban hogy s hogy nem, a fegyver oly szerencsétlenül sült el, hogy a katona balkezének egyik ujját teljesen összeroncsolta a lövés. A szerencsétlenül járt katonát most a katonai kórházban ápolják.

— (A Szent Vince-egylet köréből.) A pécsi Szent Vince-egylet kimutatása most hagyta el a sajtót. 4335 frt 26 kr. volt az összes 1899. évi bevétel, 3492 frt 80 kr. az összes kiadás, pénztári maradvány tehát 842 frt 46 kr. A bevételek közt vannak Hetyey Sámuel megyés-püspöknek 800, Walter Antal kanonoknak 300, Lechner János dr. kanonoknak 120 frtot kitevő adományai.

— (Pályázatok.) A kaposvári törvényszéknél egy aljegyzői állás van üresedésben. Pályázati kérvények két hét alatt adandók be a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez. — A tamási járásbírósnál egy albirói állás van üresedésben. Pályázati kérvények két hét alatt adandók be a szegvárdi törvszék elnökéhez.

— (Segélyezett lelkészek.) Troll Ferenc dr. vál. püspöknek az egyházmegyei lelkészek segélyezésére tett alapítványának 1899. évi kamataiból 200—200 korona segélyt kaptak: Aulik Dávid mocsoládi segédlelkész, Bödy István id. nyug. segédlelkész, Éber Géza, id. nyug. segédlelkész, Fetter Gyula vás.-dombói segédlelkész, Haragó Ferenc vókányi plébános, Modrosics Balázs lipovai kurátus, Radó Dezső hercegszöllősi esperes-plébános, Sipos Imre mocsoládi plébános, Szabó Géza szegvárdi főgm. hitoktató, Szabó Dezső pécs-városi hitoktató, Svetics Gábor pécsváradai vikárius és Tichy Sándor id. nyug. segédlelkész. A vallás és közokt. m. kir. miniszter a pécsi egyházmegye szűkebb javadalmazásu lelkészeinek javadalmazásai feljavítására a vallásalapból 500 frtot folyósított, mely összeget a megyéspüspök Reiner Ferenc baari, Ujváry Géza bikali, Rajcsy János szaltnaki, Kristianich István kisludai és Proksch Ferenc ráctóttósi plébánosok között osztott fel.

— (Vasut-engedélyezés.) A ker. miniszter Lederer Sándor budapesti lakosnak a pécs-barcsi vasut Szigetvár állomásától Almamellék, Böszénfa és Gálosfa irányában Kaposvárig vezetendő szigetvár—kaposvári helyi érdekű vasutvonal kiépítésére az engedélyt megadta. Az engedélyokiratot a hivatalos lap tegnapi és mai száma közli.

— (Halálozások.) Schubert Sebestyén, életének 60-ik évében, tegnap este meghalt. Temetése holnap (pénteken) délután fél 5 órakor lesz a Majláth-utca 12-ik számú házból a budaikülvárosi temetőbe. Lelkiüdvéért az engesztelő misét hétfőn féltiz órakor tartják a székesegyházban. — Baudysz mérnök özvegye szül. Inwfeld Magdolna, életének 64-ik évében meghalt. Temetése holnap (pénteken) délután 3 órakor lesz a Vörösmarthy-utca 2-ik számú házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelőmisét folyó hó 8-án tartják lelkiüdvéért délelőtt 10 órakor a székesegyházban. Baudysz Helén, a művészi hírnevű zongoratanárnő édesanyját s Drasenovich Jenő rendőrfogalmazó a nagynénjét gyászolja az elhunytban, kinek halála kiterjedt rokonságot borított gyászba. — Báltin Lajos és neje Sperl Aranka 4 éves kis leánya, Aranka ma d. u. 1/4 órakor meghalt. A kis halott temetése f. hó 6-án d. u. 1/4 órakor lesz a budai külvárosi temető halottasházából.

— (A jövő év választói.) A belügyminiszter rendelete értelmében a törvényhatóságok központi választmányai minden év első hónapjában kötelesek a jövő évi képviselőválasztók névsora egybeállításának előmunkálatait foganatosítani. A város központi választmánya e célból ma délután 4 órakor ülést tartott a városháza közgyűlési termében.

— (Késelő suszter inas.) Saághy János fűszeres inas még a karácsony előtti napokban nyugodtan haladt az utcán, mikor egy suszterinas utána szaladt és sértegette:

— Hová mégysz, te naplopó?

— Hallgass te nyomorult, lőn rá a válasz.

Szó szót követett és a suszter inas a nyílt utcán hangos szóval a fűszeres inas nagyapját és édesanyját, no meg az Ur Istent kezdte emlegetni, mire kapott egy olyan nyaklevest, hogy elszédült tőle.

Erre a feldühödött suszter inas kést rántott elő és mellbe akarta szurni Saághy Jánost, de az szerencsésen kitért a szurás elől, a kés nem találta mellbe, hanem a karján a húst ketté szakította. Nyolc napig tartó könnyű testi sértést szenvedett, a mint azt az orvosi látélet igazolta. Saághy ma tett csak az esetről panaszfeljelentést a rendőrségnél, de a vége még is az lett a dolognak, meg-sajnálta a suszterinast és megbüntetését nem kívánta. A rendőrségnél még a nevét sem tudják a késelő hazafinak, a felvett jegyzőkönyvet pedig, miután a panaszos visszavonta panaszát, az irattárba tették.

— **(Hirtelen halál.)** Berecki Mihály 74 éves szegzárdi napszámos bement Udvardy Sándor szeszgyárába, hogy ott 6 fillérért pálinkát igyék. Mielőtt azonban az italból ivott volna, összeesett és meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy a szegény napszámos halálát szívszélhűdés okozta.

— **(Orvtámadás.)** Major József, alsóalapi fehérmegyei lakost Szegzárdon reggeli 5 órakor, a mint a főgimnáziumi épület előtt elhaladt, Szőke József szegzárdi tamburas orvul megtámadta és két veszélyes szurást ejtett rajta. Az orvtámadást Szőke boszúból követte el, mivel Majorral együtt dorbézolta át az éjjelt az Ujnyi-féle korcsmában, a hol egy leány miatt összevesztek.

— **(Hadastyánok közgyűlése.)** A baranyamegyei katona Hadastyánsegélyzőegylet folyó hó 6-án (szombaton) délután 2 órakor tartja a Nepomuk-utca 12. szám alatt egyleti helyiségében huszonnegyedik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Öttagu számvizsgáló bizottság választása. 2. Elnöki jelentés. 3. Elnök, két al-elnök és választmány választása. 4. A költségvetés tárgyalása. 5. Ruhatarozási hátralékok. 6. Indítványok.

— **(Az új postabélyeg.)** Az új esztendő meghozta a postán a filléres rendszert s ezzel együtt a fillérre szóló új bélyegeket. Most kerültek forgalomba az új bélyeg-gek, azonban nyilván technikai akadályok miatt egyelőre csak néhány bélyegfajta került ki az államnyomdából. Az új bélyegek mintáját pályázaton szerezte be a kereskedelemügyi kormány, azonban nem használták föl kivitelre egyik pályanyertes bélyegrajzot sem, hanem több pályamunkából kombináltak össze egy mintát. A pályázaton érdeklődést és feltűnést keltett modern rajzvonalakát, — vagy ha úgy tetszik — szecessziós vonalakat a kivitelnél egészen elkerülték, szintugy mellőzték a pályázaton feltűnt csinos, magyaros motívumokat. Egyedül a turulmadarat vették át a pályaművek egyikéből, azonkívül a párnára helyezett magyar koronát. Ez a kettő a főalkatrésze az új bélyegeknél, melyeknek mintáját művészi szempontokból nem tarthatjuk nagyon szerencsésnek. Csinos ugyan a bélyegen a turulmadár, de ennek rajza is összefolyik, olyan kicsiny a reprodukciókban. Viszont a magyar királyi korona aránytalanul nagy a

bélyegen, a párnát, a melyre helyezve van, egészen lenyomja és szinte kéri a rajzból. Dicséremi lehet azonban az új bélyegeken a számoknak elhelyezését, valamint a fillér szó helyét, viszont azt, hogy a bélyeg a magyar kir. posta bélyege csak elmosódottan van be-rajzolva az új bélyegmintába.

— **(Megtámadott sütemény kihordó.)** Az éjjel 11 óra tájban a Majláth-téren két csavargó megtámadta Wohlfart Sebestyén süteménykihordót, ki Benczenleitner S. cukrász-üzletében van alkalmazva. A támadók elvették a legénytől a kosarát és a benne levő süteményt kiöntötték az ut sarába. Azután keréket oldottak, mielőtt a legény segélykiáltásaira valaki érkezett volna a helyszínére. A két ismeretlen támadót a rendőrség nyomozza.

— **(Megvert család.)** Gyöngkőn Klingenstein Henrik családja nem a legjobb viszonyban élt a rokonokkal, Klingenstein Konráddal. Ez azután azzal állt boszut rajtuk, hogy a minap rájuk tört s véresre verte az egész családot, Klingenstein Henriket, a feleségét és a lányát. A megvert család feljelentése folytán a bíróság folytatja a boszúálló rokon ellen a vizsgálatot.

— **(Feltört pincék.)** Lehn György és Albert Ádám vékényi lakosok pincéjét a minap eddig még ismeretlen tettesek feltörték s onnan bort, hordót és élelmiszert emeltek el. A károsok feljelentésére megindult a nyomozás a tettesek kilétének kipuhatolása végett.

— **(A „Szentlőrinci társaskör“)** január 1-én tartotta évzáró és tisztújító gyűlését. A társaskör igazgatójával egyhangu lelkesedéssel Horváth István főszolgabíró választotta meg. A választmány tagjai lettek: Alberti Ernő, Benyovszky Mór, dr. Davidovics Sándor, Engel Zsigmond, Jeszenszky Ferenc, Jeszenszky Antal, Mándy Samu, Mándy Béla, Marjovszky István, Morvay Ferenc, Nagy Károly, Sey Tamás. Pénztárnok lett Benyovszky Elemér és titkár Gaál Andor.

— **(Új albiró.)** Avéd Márton, nagyatádi járásbírói aljegyző, a békés-csabai járásbíróshoz albiróvá kineveztetett.

— **(Átszatolt község.)** A belügyminiszter Tolnavármegyében Csibrák községet a mucsii anyakönyvi kerülethől a kurdi anyakönyvi kerülethez csatolta át.

— **(Új anyakönyvvezető.)** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Brogli József jegyzői gyakorlatot a mázai anyakönyvi kerületbe, a születések és halálozások anyakönyvezésére szorító hatáskörrel, anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **(Az építési bizottság ülése.)** A város építési bizottsága ma délután 3 órakor ülést tartott a városháza gazdasági tanácstermében Herbert János gazdasági tanácsos elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: Rauch János főmérnök, Csizmadia Géza aljegyző, Hillebrandt Ferenc, Tiefenbacher Nándor, Hartl Ferenc, Cserta Ignác, Vidakovits György, Köröstyös Imre, Egry József, jánosi Engel József, Egry Béla dr., Tamássy Ferenc, Ráth Mátyás, Ruepprecht Nándor és dr. Löwy Lipót bizottsági tagok. Az ülésen megadták az építkezési engedélyeket Hirschfeld Sámuelnek szigetországi 13. szám alatt; Szigrist Ferencnek a Rókus-dűlőben és Kremmer Györgynek a puturluk-utca 22. szám alatti építkezésekre. A „Vesztőhely“ utcát — mivel annak „Alkotmány“ utcára történendő névcserejét a városi

közgyűlés nem fogadta el — az ülés Rauch János főmérnök indítványára „Ujvilág“-utcának javasolja elnevezni; a Ráth-utca folytatását Ráth-ipartelepnek, a Schlauch-féle villatelepen a főutcát Imre-utcának, a vele párhuzamosat Arany János-utcának és a kettőt összekötőt Gizella-utcának. Az indóház-utca új házszámzását elrendelte az ülés. Végül a Mathessa-épület kibővítésére szükséges szomszéd telek felbecslése végett helyszíni szemlét rendelt el s a bizottságba Herbert János gazdasági tanácsos elnöke alatt Rauch János főmérnököt, Cirer Elek dr. főorvost, Csizmadia Géza aljegyzőt, Köröstyös Imre és Tamássy Ferenc bizottsági tagokat küldte ki.

— **(Névmagyarosítás.)** Eisner Jenő nagy-harsányi illetőségű budapesti magyar államvasuti menetjegyirodai hivatalnok vezetéknevének „Harsányi“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **(Elvesztett pénz.)** Frimm Jakabné, pécsi lakosnő nagy kár érte. Az apáca-, Báthory- és Radonai utcákon menve, e tájon valamerre elvesztett a zsebéből 340 koronát. A káros bejelentette kárát a rendőrségnek is s a becsületes megtalálónak jutalmul husz koronát tűzött ki.

— **(Véres csata katonák és polgárok közt.)** Tolnán véres csatát vívtak a szabadságra az ünnepre haza érkezett katonák Ádám Antal vendéglőjében a halász, hajós és kőműves segédekkel. A verekedésben közel százan vettek részt, a kik mindent összetörték-zuzták a korcsmában. 98 széket, 28 ablakot, 48 üveget, 50 poharat, 3 lámpát, 1 asztalt, 2 padot és egy ajtót törtek dirib-darabokra. A támadást Guló Horváth István civil kezdte társaival, akik Wittener János, Tóth István és Panczer János 7-ik utászszázalóhoz tartozó katonákat támadták meg. Ezek fegyverüket is használták, a kik mellé több legény is szegődött. Halálosan megsebesülve maradt a harctéren: Orbán János és Szucsán István, súlyosan megsebesülve pedig Farkas János, Ezer Mihály, Potyondi Ferenc és Guló Horváth István. Ezekon kívül majdnem mindegyik résztvevő megsebesült könnyebben. A véres verekedés hírére Szegzárdról átmentek a csendőrök és összefogdosták a verekedőket. A vizsgálatot a szegzárdi törvényszék vizsgálóbírája vezeti.

— **(A leleplezett koplaló.)** Egy Newyorkban megjelenő olasz lap jelenti, hogy az Európában is ismert olasz koplalót, Succit, Braziliában, Rio de Janeiroban leleplezik egy koplalása alkalmával. Egy Almeida Dániel nevű orvos nem akarta elhinni, hogy az ember elbirja a hosszú koplalást s ezért gondosan megfigyelte Succit. Egy nap észrevette, hogy a koplaló huskivonatot öntött finom por alakjában a vízbe. A huskivonat a vízben teljesen föloldódott, úgy, hogy tiszta víznek látszott, a mit Succit megivott. Ez a kevés táplálék elegendő egy embernek, ha a koplalás ideje alatt mozdulatlanul marad.

— **(Lefokozott főhadnagy.)** Pozsonyban egy fiatal katona szépen indult pályája érte végét a napokban súlyos hadbíró-sági ítélettel. Egy honvédfőhadnagyot fokoztak le. A főhadnagy neve Szabó Sándor, a büne pedig az volt, hogy szolgálati hanyagságot, kötelessége körül súlyos mulasztásokat és ezenkívül visszaéléseket követett el. Szabó hosszabb ideig volt Szegeden az ottani 5-ik honvédszázalóvezetőnél, mint csapattiszt. Sze-

gedről nemrégiben Pécsre, innen pedig hamarosan Pozsonyba helyezték át. Szegeden és Pécsen is nem a legjobb egyetértésben élt a polgársággal és többször adott okot viselkedése surlódásokra.

— **(Isidor — Izzo.)** Beválik elvi döntésnek az a leirat, a melyet a belügyminiszter a napokban intézett a városhoz egy névmagyarosítási ügyben. A névmagyarosítást kérő a vezetéknevének megváltoztatása mellett azt is kérte, hogy Isidor utónevét Izsó-ra magyarosíthassa. A belügyminiszter ez utóbbi kérelmet nem teljesítette, azzal az indoklással, hogy az utónevét nem lehet megmagyarosítani. Azok az Izidorok tehát, a kik a társadalomban Izsóként szerepelnek, csak bitorolják a keresztnevüket. Ezt mondja a leirat, mely nemrég érkezett a polgármesterhez.

— **(Elfogott cigányasszony.)** Egy számos apróbb bűneiről már régóta hirhadt cigányasszonyt sikerült napokban Hátság község határában a hatóság embereinek elfogni. Kolompárné Kopasz Vicának hívják a cigányasszonyt, kinek több rendbeli lopás és kuruzslás terheli a lelkiismeretét. Az elfogott cigányasszonyt letartóztatták és átadják a bíróságnak.

— **(A hering alkonya.)** Az utolsó esztendőben olyas hírek támadtak, hogy a heringhalászat pusztulóban van s ebből az az aggasztó gyanu támadt, hogy az a halfele egyáltalában kivészésnek indult. Huxley, a híres angol természetbuvár még kevéssel halála előtt is elég fontosnak tartotta ezt a kérdést arra, hogy nyilatkozzék róla és ő azon a nézetben volt, hogy nincs még ez idő szerint ok arra,

hogy olyan pesszimistikusan gondolkozzunk a hering jövője felől. Az ő vélekedését erősen támogatja a yarmouthi legutóbbi hering-szezon, amely a legfényesebben ütött ki. Soha még ilyen heringszezon Yarmouthban nem volt. Az egész összehalászott heringanyag vagy hat millió forintot ér. Egy bárkán magán vagy harmichatezer forint értékű hering volt együtt és a heringek tisztogatására az idén vagy 150 ezer forintot költöttek. A heringek tisztogatására Skóciából is érkeztek roppant nagy számban, úgy hogy a visszatérésükre egész külön vonatot kellett megrendelni.

— **(A századforduló.)** Sokat irtak mostanában a századfordulóról, azt az alkalmat is említvén, hogy a hercegprimás a pápai határozatból kifolyólag a századvég, egyházi megünneplése iránt rendelkezett a kiadott főpásztori körlevélben. Általában azonban félremagyarították a századforduló egyházünnepségének ügyét. Az 1900-dik év, a pápa intenciója szerint jubiláris év, azaz utolsó éve egy időszaknak, mely utolsó évet már a Mózes-vallás törvénye is mint jubiláris évet rendelt megünnepelni. Nem az első év, hanem az utolsó a jubiláris esztendő, a huszonötödik, a ötvenedik, a századik, tehát a pápának azon rendelkezése, hogy az 1900. évet jubiláris évnél rendelte megtartani, a szent atya azon felfogásáról tanuskodik, hogy a folyó évet ő is, a 19. századhoz tartozó, bezáró utolsó s azért jubiláris évnél tekinti.

— **(Rigó Jancsi és Ward Klára.)** Másfél évig élt Rigó Jancsi és Ward Klára,

a volt Chimay hercegné Kairóban. Egy másodrendű szállodában laktak, a melyben egymást érték a mulatságok és féktelen dorbézolások. Néhány hónap előtt aztán a hirhadt szerelmes pár egyszerre felkerekedett és Kairótól egy órányira egy nyomorult fellab-faluba vonult ki. Ott élnek most egy roskadozó kastélyban, a melyet a szeszélyes asszony ujjáalakított. Ward Klára megőrizte szépségét és egyedül Jancsijának él. Most tanítja írni, olvasni kedvesét, a ki azonban nagyon lassan halad előre a betűvetés művészetében. Rigó Jancsi, az alacsony, himlőhelyes Fáraó-ivadék erősen hizik, iszik mint a kefekötő, nagyokat mond, mint minden cigány és nagyon híresnek tartja magát. A szerelmes pár egy new-yorki mulató igazgatójától igen fényes szerződési ajánlatot kapott. A ravasz yanke, a ki ismeri földijeinek szenzációvágyát, hat hétre 12.000 dollárt ajánlott nekik, a melyért azt kívánja, hogy Ward Klára öt percig sétáljon elegáns estélyöltözékben egy gavallérral karontogva a mulató-helyiségeiben és azután két dalt énekeljen Rigó hegedűkíséréte mellett. Még nem tudni, hogy elfogadják-e ezt az ajánlatot, mert hire jár, hogy nemsokára ismét utazni mennek s az utazás után megint Kairóban fognak letelepedni.

— **(1900.)** Benne vagyunk az új esztendőben, melynek születését is már alapos vita előzte meg, mert a jövő a XX. század hívei, kik úgy látszik világrengető dolgokat várnak ettől a századtól, már azon vitatkoznak, hogy az 1900 évvel kezdődik a husza-

adott neki — előre, csak előre! mihamarább látni az ő mindeneit.

Már a szentesi határban közeledett, midőn lova egy árkon keresztül ugorva, egy széles utra tért. Itt megállt lovasunk kissé, tájékozni magát. Az ut azon irányba vezetett, a mely irányt magának éppen célba vett. Haladt tehát egyenesen az uton, még pedig vágatva, bizva abban, hogy az uton árkokba nem botolhat meg lova.

Ezen sebes vágatása közben egyszerre csak azt veszi észre lovasunk, hogy szemközt véle, három lovas éppen így mint ő, nyilsebesen elvágat.

De a másik pillanatban már azt is hallotta, hogy a lovasok visszafordultak és torokszakadtukból kiabálták utána: »halt!«

Lovasunk a sűrű havazástól képtelen volt bármily alakot is felismerni, hanem a mint mellette elvágattak a szembe jövők, rögtön felismerte bennök a rézsisakos lovas zsandárokat.

És lett most nagy hajsza. Ép úgy, mint mikor az agarak körülveszik a szorongatott nyulat, hogy elcsipjék.

Zsandár uraimék is nyulat kergettek most, még pedig élve szerették volna elfogni; mert egy zsandár nyomon követte lovasunkat, míg a másik kettő jobbról-balról előre vágatott (volna?), hogy körbe fogják.

Az ám, csak hogy a magyar lovason bajos kifogni.

Pista barátunk, amint észre vette, hogy kikkel hozta össze a sorsa, tudta azt is, hogy üldözni fogják. Ő tehát nyomban irányt változtatott. Egy lépést sem ment tovább azon az uton, hanem átrugtatott lovával az ut árkan és

sokba lefizetve — került ez a kis irás. De ennek az előmutatása után, mint Gőz Sándor lisztkereskedő holnapután kapok egy külföldi utlevelet Nagyváradon a hol, az utlevél átvétele végett én személyesen nem, hanem egy hozám hasonló szinte ál Gőz Sándor fog megjelenni.

— Ezt pompásan csináltad. De hol vettél, mint szegény menekült annyi pénzt?

— Te nagyon jól tudod, hogy a szerencsétlen temesvári csata után szétrobbantunk és én két hónap óta nem számoltam be a pénzbeli requirálásokról. Mert arra sem felnem hivattam; jelentkezésemnek később pedig sem hely, sem idő nem kínálkozott. Még most is nálam van 8000 pengő forint aranyban és ezüstben. Már én pedig ezt nem adom át a németnek úgy, mint Ducsek az ország aranyait.

— Helyesen, figyelmeztetlek azonban bajtárs, hogy vigyázz magadra az uton, nehogy az uton elvegyék tőled s hozzá még az életedet is; mert a forradalom lezajlása óta, tömérdek honvéd csatangol most szegény legény gyanánt, kik besoroztatásuk elől menekülve bolyonganak gyakran étlen-szomjan a tanyák között. És bizony nem a magukéból, hanem a más jószágából tengődnek. S ilyenkor, ha kezük ügyébe kerül valami értékes ember, nem kérdik ki fia-gyereke, hanem kurtán bánnak el vele.

— Hadd el. Ezekről nem félek. Csak a lovas zsandárokkal ne találkozzam. A szegény legény nyelvén tudok én beszélni.

Ezek után Pista, hazánkfia felkerekedett és után jól megozsonnázott, no meg lova is ellátta magát az istállóban, nyeregbe vetette magát, elbucsuzott barátjától s

dik század, dacára annak, hogy ami 99, az nem lehet 100. Kár volna azonban ezeket a véleményükhöz keményen ragaszkodó embereket hosszas értekezésekkel, magyarázatokkal más nézetre téríteni, ami különben úgy sem sikerülne. Így, ahogy most vagyunk, legalább elérjük azt, hogy van az embereknek egy jó darab időre dolguk, ama problémának a megfejtésével, hogy mikor kezdődik a huszadik század? S miután nem tudnak természetesen megegyezésre jutni, egyszerűen azt fogja mondani az egyik párt: »mi a századvég emberei vagyunk«, míg a másik párt gúnyosan fogja megjegyezni: »hogyan lehet illet a huszadik században mondani?«. Akármint legyen is azonban, annyi bizonyos, hogy úgy a századvég, mint a XX-ik század hívei még nem tudták levetkőztetni az ujévi üdvözlések konvencionális szokását, a B. u. é. k.-ét. Az elmúlt napok folyamán is ezrével hordta szét a posta ezeket a négybetűs névjegyeket és »Ansichts-kártyákat«, melyekben az idén talán még nagyobb fényűzést fejtettek ki, mint az előző években. Pedig már igen üdvös volna, ha végrevalahára akár az új század hajnalán, akár a múlt század alkonyán abba hagynák már az emberek ezt az ujévi gratulálást, a melynek konvencionális volta úgy is nélkülöz minden szívéllyességet, midőn az előttünk teljesen közömbös embereknek is elküldjük azt a négy betűt b. u. é. k. s ezzel magunkat is károsítva, ok és cél nélkül gazdagítjuk a póstát. De azért jól tudjuk, hogy eme soraink nem találnak visszhangra, mint akár a kiáltás

a Szaharában, mert jövő évre megint csak özönével tódulnak a konvencionális névjegyek és »Ansichts-kártyák«, megint csak szét küldjük az óg tudja hány példányban a b. u. é. k.-t s aki véletlenül nem kap valamely ismerősétől ujévi üdvözlést, az csak úgy fog duzzogni, mint az idén, legyen az bár az új század hajnalán, vagy a múlt század alkonyán.

Farsangi naptár.

Eddig a következő bálak vannak készülőben a farsangra:

Január 6. A „Vöröskereszt-egylet« bálja Siklóson. — Hercenberger-féle délutáni kottéria főpróbája a Vigadóban.

Január 7. Pécsi Műkedvelők Egyesületének bálja a Vigadóban. — Siklósi hölgyek társasestélye a Pelikánban.

Január 13. Jogászbál a Nemzeti Kaszinóban. — Zsolnaygyári tűzoltók bálja a Scholtz-sórházban. — Pécsi államvasuti műhelymunkások táncvigalma a Vigadóban.

Január 20. Helyőrségi bál a Nemzeti Kaszinóban. — Hercenberger-féle zárestély a Vigadóban.

Február 1. Hivatalozgák táncvigalma a Vigadóban.

Február 14. Hercenberger féle délutáni kottéria táncestélye a Vigadóban.

Február 15. Nagy polgári bál a Vigadóban.

Művészet, irodalom.

○ Folt, a mely tisztit. Echegaray spanyol szerzőnek ez a modern klasszikus színműve került tegnap este ez évadban először előadásra. Jó félház nézte végig a hatásos

darabot, mely egy »Hadrik-estét« teremtett. Ez a temperamentumos, fiatal művész oly tökélyvel játszotta meg a szerelmében letapost, szüleit nem ismerő szerencsétlen leány szerepét, hogy a mi közönségünk, mely pedig már Márkus Emiliától és Angyal Ilkától oly kreálásban látta e szerepet, mely nem igen tűr konkurenst maga mellett, — ez az elkényeztetett közönség is szíve mélyéből meghatva adta tapsait a művésznőnek. V. Ágh Ilona méltóságteljes Donna Conception volt, Baróthi Irma pedig a nem neki való szerepkörben is teljes sikerrel alakította ezt a két-szinű, rosszlelkű leányt. A férfiak közül, mint máskor, úgy ma is Sebestyén Géza vált ki precíz játékával. Könyves bár eleinte bágyadt volt, a harmadik felvonásban azonban már neki melegedett s általános meglepedésre játszott. Nádas József mint Don Lorenzó, az intrikus szerepben szintelen volt, ellenben Delli Lajos idej szokásától eltérőleg kellő komolysággal játszotta meg rövid szerepét. (CRYTON).

○ Munkás-csarnok címen ügyes kis füzetet adott ki karácsonyra Nagy József, a ki maga is egyszerű munkásember, de elég ügyesen, ifjúi hévvel forgatja a tollat s a mai társadalom köréből vett képekben festi eszméit. A füzetben prózai és verses dolgozatokat találunk. Mind vonzóan, tanulságosan vannak megírva és bár a szocializmus híveinek van szánva olvasmányul, mind higgadt és komoly igazságos hangban van tartva. A füzet jobb darabjai: a »Fájó emlék a szomszédból«, »Déna katona«, »Nemes csemete«, »Uton«, »Pénz és

az est homályában elvágtatott a hódmező-vásárhelyi tanyák felé torony irányt.

De mielőtt követnő lovasunkat, mondjuk el röviden, ki is az a feldeiki csárdás gazda, a kivel menekülő hősünk oly annyira bizalmasan barátkozott.

Feldeák, a hazafiságukról ismert N k birtoka. Ott van a csárda a hódmező-vásárhelyi és makói országot mellett Feldeák közelében.

1849. évi Szent-Mihály napján költözködött ki belőle az özvegy csaplárné örök időkre azért, mert elköltözött jobb hazába, a hová sem szegény legények nem járnak, sem bort nem mérnek — a másvilágra.

Sz. Gerő a 61-ik honvéd zászlóalj századosa ott bujdosott már az uraság pusztáján hetek óta feleségestől, mert hát ő sem akart cserepár lenni. Inkább lesz paraszt és pusztai korcsmáros egy képben. Felesége pedig csaplárné asszonyom. Ugy is lett. Ung megyei ember létére, senki sem ismerte azon a tájon. csak az Uraság. Ez az uraság pedig azt mondta a vállalkozó századosnak; ám legyen, bujj bele a paraszt bőrbe Gerő pajtás és légy csárdás gazda. Ha jól játszod a szerepet, úgy hogy fel ne ismerjenek — mert én téged máától kezdve csak csaplárnak ismerlek — több jövedelmed lesz; mint a megye főnököknek.

Igy lett a századosból zsiroshaju nagycsizmájú csapláros. Felesége pedig csinos makói viseletű olyan takaros csaplárné, hogy az ott naponként megforduló zsandár őrzérek, rendesen nem a szolgálaton, hanem a feldeáki csárdában felejtették magukat.

Nagy hire is lett a feldeáki csaplárné asszonyomnak,

még a kecskeméti kalendárium is évtizedekig beszélt róla. A miből megtudjuk azt is, hogy szerepeiket felségesen játszották egész 1861-ig, a mikor felcsaptak ismét uraknak s most is azok.

V.

És most kövessük a lovasunkat.

Pista nem kereste az országot, mert kerülte az embereket. Maga is alföldi ember lévén, ismerte ő Békés, Csanád, Csongrád vármegye minden rendű és rangu népe. Hanem egyenes irányt vágva, nekiindult Szentest felé a hódmező-vásárhelyi tanyáknak.

Minél tovább haladt s az est bele kezdett vegyülni az éjszakába, a sűrűn eső hó annál jobban kezdte elvonni a látóhatár irányát. Egyebet nem látott maga előtt, mint fehérséget.

Az utat nem kereste, árkon-bokron egyiránt áthalt. Az egyedüli utmutatója gyanánt csupán a tanyák szétszórt lakóházainak gyertyavilága szolgált.

És minél tovább haladt, vele egyuttal az idő is haladt úgy, hogy már ritkábban lehetett gyertyavilágot látni, a miből azt gyaníthatta, hogy az idő későre jár.

De nincs annyi fáradság s nincs az utnak oly viszonytagas szenvedése, a mit ő szívesen el nem viselt volna azokért, a kiket látni óhajtott.

Tudva azt, hogy élettársa és kis fia várják őt, a kiket ő oly rég nem látott és azután, ki tudja, mikor fogja őket ismét karjai közt ölelve szívéhez szorítani? Ez a boldogító tudat, ez az atyai kényeztetés lankadhatlan erőf

kezést és vele egy kollegiumban tanítani többé nem hajlandók. A határozat óriási föltűnést keltett. Kilátás van rá, hogy az ügy elsőrangú tudományos botránnyá fog elfajulni. A tanárok Schenket fölszólitották, hogy adja be nyugdíjaztatási kérvényét. Az oka a határozatnak az ismert Schenk-féle fiú-e vagy leány elmélet volt.

— **A delegációból.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Bécsben a hadügyi albizottság mai ülésén *Münnich* Aurél előadó ismertette a költségvetést. *Ugron* Gábor kérde, igaz-e, hogy az ujoncjutalék emelése és új hadtest felállítását tervezte? *Krieghammer* hadügyminiszter feleli, hogy nagyon természetesen minden miniszternek vannak kívánságai a reformot illetőleg. Hogy teljesedésbe mennek-e vagy nem, sok tényezőtől függ. Ez csak a véderő-törvény revíziója és az ujonclétszám felemelése után volna lehetséges, mi a törvényhozások hatáskörébe tartozik. Ezután kisebb hadgyakorlati és harc-szervezeti kérdésekhez szóltak hozzá *Ciráky* Antal, *Fejérváry* honvédelmi miniszter, *Horánszky* Nándor, *Pulszky* Ágost, *Krieghammer* hadügyminiszter és mások.

Szerkesztői üzenet.

Az új díjszabás. Sok kérdezősködés érkezett hozzánk az új postadíjakról. Itt adjuk ezért az új postadíjszabás azon tételeit, melyek általános érdekűek:

	Fillér	
	eddig január 1-től	
Külföldre címzett egyszerű levelek után (kivéve Boszniát, Németországot, Szerbiát, Montenegrót és Romániát)	20	25
Ausztriába, Boszniába, Németországba, Szerbiába és Montenegróba irányított levelező-lapok után	4	5
Ajánlott levelek után (a helyi forgalom kivételével)	20	25
Térti vevény után	20	25

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Intelligens fiatal ember
 építési gyakornoknak
 azonnal felvétetik. Ugyanott
 kőmives tanoncok is alkalmazást találnak. Czim a kiadóban.

9304. sz. Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ifj. Jakab János kopácsi lakos végrehajthatónak Veki Julianna férj. Farahó Imréné kopácsi lakos végrehajtást szenvedett ellen 278 frt 69 kr. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. járásbiróság területén lévő Kopács községben a 192. sz. tjkvben felvett I. 298., 368. hrsz. 170. sz. házra egész ingatlanból Veki Juliannát illető fele részére 276 frt kik. árban ugyanezen tjkvben 642., 1405., 1476. hrsz. ingatlanból Veki Juliannát illető fele részére 174 frt kik. árban, ugyanezen tjkvben + 888/8. hrsz. ingatlanból Veki Juliannát illető fele részére 108 frt kik. árban, a kopácsi 201. sz. tjkvbeli közös legelőbeli B. 372. alatti részre 41 frt kik. árban, mint becsárban alábbi feltétel alatt elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Kopács községben a bírólakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 27 forint 60 kr., 17 frt 40 kr., 10 frt 80 kr., 4 frt 10 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán, a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál, 1899. évi november hó 10-én.

Székács,
 kir. albiró.

Az „István-Pincze”

Dreher-söröde.

A város egyetlen Dreher-sörödéje, Király- és Kazinczy-utca sarkán.

Tisztelettel értesítetik a n. é. közönség, hogy a fővárosi mintára ujonnan berendezett

István-pincze megnyilott.

Kimérésre kerül a legjobb minőségű Dreher-féle sör. Kitűnő étterem a közönség rendelkezésére áll, hol ugy délben, mint egész éjjelig friss eledelek jutányosan kaphatók.

Becses pártfogását kéri: Weindorfer János vendéglős.

Abonensek olcsó áron elfogadtatnak.

Tiszta magyar borok!

Jó konyha!

Színház után találkozó!

Mától kezdve Siptár-féle rizlingi bor, literenként 50 krért, árusittatik.

Csinos separék.

Társas-estélyekre alkalmas.